

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН
У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Музичне мистецтво»

Спеціальність **025 Музичне мистецтво**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від “30” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Викладач (і)	Вишне夫ська Світлана Валентинівна
Контактний телефон викладача	+380502306897
E-mail викладача	svitlana.vyshnevsk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться згідно графіку, у т.ч. шляхом листування через електронну пошту та в індивідуальній формі онлайн

2. Анотація до навчальної дисципліни

Запропонований курс побудований відповідно до програми навчальної дисципліни для студентів магістратури спеціалізації «Сольний спів». Враховано найактуальніші проблеми сучасної вищої школи: переорієнтація основних позицій професійної підготовки на те, щоб студент був у центрі навчально-педагогічного процесу; бачив альтернативу вибору, планував дії у навчанні, оволодівав процесом майбутнього пошуку, формував гуманну сутність майбутнього освітянина.

Одним з найважливіших аспектів, висвітлених у матеріалах даного курсу, є організація супроводу студентів у педагогічному закладі вищої освіти на вивчення індивідуальних здібностей майбутніх педагогів та вокальних виконавців і можливостей їх урахування у навчально-виховному процесі. Майбутній фахівець музично-мистецької освіти розглядається як суб'єкт діяльності, як носій ініціативи, здібний до самопізнання та самовиховання.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» передбачає розгляд концептуальних та методичних прийомів для вирішення проблеми формування вокально-концертного виконавця в рамках сучасних вимог світового вокального мистецтва.

Основними цілями вивчення дисципліни є вироблення у студентів умінь застосовувати традиційні та нетрадиційні методи навчання, планувати заняття з фахових дисциплін обраної спеціалізації, зокрема сольного співу; укладати конспекти лекцій з мистецтвознавчих дисциплін у вищій школі; готувати матеріали для проведення практичних та лекційних занять.

Основні методи навчання:

словесний, навчально-пізнавальний, пояснення, пояснювально-ілюстративний, моделювання художньо-творчої ситуації, робота з літературою.

4. Програмні компетентності та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	025 Музичне мистецтво	1	нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практ/сем. заняття	сам. роб
Тема 1. Методика фахових дисциплін як наукова дисципліна. Об'єкт, предмет методики навчання фахових дисциплін та основні підходи до навчання у вищому навчальному закладі.	2		4
Тема 2. Навчальний (освітній) процес у ЗВО. Характеристика основних наукових підходів до викладання музичних дисциплін у вищій школі.	2	2	6
Тема 3. Закон про вищу освіту та Стандарт вищої освіти.	2	2	6
Тема 4. Поняття освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців, освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ).	2		6
Тема 5. Призначення навчального плану, навчальної програми, робочої програми.	2		6
Тема 6. Поняття про силабус. Характеристика силабусу ОП спеціалізації сольний спів.	2		6
Тема 7. Методи навчання фахових дисциплін музичного мистецтва спеціалізації сольний спів у вищій школі	2	2	6
Тема 8. Лекція у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного заняття з фахових дисциплін. Практичне заняття у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова практичного заняття.	2	2	8
Тема 9. Оцінювання знань і умінь студентів. Модульно-рейтингова система оцінювання. Уніфікована шкала оцінювання студентів за	2	2	6

системою ECTS та національною системою. Державна атестація студентів рівнів бакалавра та магістра. Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів спеціальності музичного мистецтва.			
Тема 10. Особливості дистанційного викладання. Електронні засоби, мережевий сервіс.	2		6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkify</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p>			
	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом
Вимоги до письмових робіт	<p>Діагностика знань студентів здійснюється за допомогою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усних опитувань на практичних заняттях; 2) письмових контрольних робіт; 			

	<p>3) письмового виконання практичних робіт</p> <p>Розподіл балів, які отримують студенти</p> <p>Усні опитування – 20 балів. Контрольна робота – 20 балів, індивідуальне завдання (практична робота) – 10 балів. Екзамен – 50 балів. Загальна сума – 100 балів</p> <p>Контрольна робота виконується на парі, від руки. На письмові контрольні роботи виносяться питання, опрацьовані на лекціях та самостійно.</p> <p>Практичні (індивідуальні) завдання – не менше 3, електронний документ Word стандартного аркуша з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – по 20 мм, лівого – 25 мм, правого – 15 мм. Інтервал між рядками 1,5, кегль – 14, шрифт – Times New Roman. Сторінки нумерують у верхньому правому куті аркуша.</p>
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться у різних формах – опитування, дискусія, обговорення.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен; форма здачі – усна.

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Письмові роботи із курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» передбачають написання п'яти невеликих індивідуальних робіт в яких оцінюється власне бачення студентом проблеми: 1) Розкрити міждисциплінарні зв'язки методики викладання фахових музичних дисциплін з іншими дисциплінами; 2) Виявити особливості Стандарту вищої освіти 025 (Музичне мистецтво); 3) Проаналізувати і порівняти традиційні та інноваційні методи навчання у вищій та середній школі; 4) Розкрити специфіку професійної діяльності викладача вищої школи. Охарактеризувати дискусію та демонстрацію як методи навчання в вокальній мистецькій освіті; 5) Охарактеризувати основні принципи самостійної роботи студентів музично-мистецьких спеціальностей, враховуючи її особливості у спеціалізації сольний спів.</p> <p>Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та</p>
--

порядок роботи;

Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

<http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»

Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відвідування занять: заняття є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають аудиторні заняття курсу. Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) семінарських занять та опрацюванні літератури із лекційної тематики курсу.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Вишнеvsька С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : методичні рекомендації по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. Івано- Франківськ, видавництво «Плай» Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, 2012. 55 с.
2. Вишнеvsька С. В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : методичні рекомендації до дисципліни “Сольний спів” для студентів вищих музичних навчальних закладів III– IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. Коломия : Вік, 2015. 36 с.
3. Гончаренко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. К.: Освіта України, 2010. 180 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне : Волинські обереги, 2012. 192 с.
5. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу. Матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури / під ред. проф. В. М. Шейка, проф. М. В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. 236 с.
6. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 151 с.
7. Ніколаєва Л.М. Основи науково-дослідницької роботи: навч. посібник. Львів : Сполом, 2003. 172 с.
8. Олексюк О. М., Бондаренко Л. А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Київ : Київський у-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с.
9. Пономарьова Г. Ф, Харківська А. А., Бабакіна О. О., Отрошко Т. В., Соловйова І. І. Вища освіта і Болонський процес : підручник. Харків. 2011. 304 с.
10. Рудницька О. П. Мистецька освіта в країні : теорія і практика / заг. ред. О. В.

- Михайличенко, ред. Г. Ю. Ніколаї. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
11. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
12. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

Викладач

кандидат мистецтвознавства, доцент Вишневська С. В.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Викладач (і)	Круль Петро Франкович
Контактний телефон викладача	+380508681090
Е-mail викладача	Petro.krul@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до лекційних та практичних занять із курсу

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є вивчення основ методики викладання фахових дисциплін навчальних дисциплін у системі вищої педагогічної освіти. Предмет «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» надає студентам цілісну і логічно-послідовну систему знань про основи підготовки кадрів у ЗВО мистецького спрямування. Слухачі курсу ознайомляться зі структурою і змістом навчального процесу, з нормативною документацією а також особливостями роботи викладачів, завідувача кафедри, деканату та адміністрації. Курс орієнтований на надання студентам практичних порад з формування процесу викладання фахових дисциплін на прикладах предметів, що викладалися під час навчального процесу у ЗВО. Студенти навчатися планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних та позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання. Також слухачі курсу ознайомляться з основами наукової діяльності. У пропонованому курсі майбутні фахівці знайдуть відповіді на питання, які можуть виникнути у молодих викладачів та отримують практичні поради із досвіду провідних фахових викладачів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є всебічне вивчення студентами вищої школи використання педагогічних знань та методів у розв'язанні практичних завдань викладання фахових дисциплін; ознайомлення з педагогічними та виконавськими принципами найбільш відомих представників виконавських шкіл гри на оркестрових інструментах (струнних, духових та ударних), тобто цілісно простежити набутий досвід, накопичений у галузі інструментально-виконавського мистецтва, його місце у світовій музичній культурі та визначити в усіх розділах навчального курсу його національну специфіку. Основними **цілями** курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є:

- знання основних етапів становлення та розвитку інструментально-виконавського мистецтва країн Європи;
- оволодіння майбутніми викладачами комплексом практичних і теоретичних знань стосовно навчальних технологій;
- ознайомлення з найбільш відомими європейськими школами струнного, духового та ударного виконавства;
- напрацювання комплексу методів, підходів щодо викладання низки спеціалізованих навчальних дисциплін.

Основні методи навчання:

словесний, навчально-пізнавальний, пояснення, пояснювально-ілюстративний, моделювання художньо-творчої ситуації, робота з літературою.

4. Програмні компетентності та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	025 Музичне мистецтво	I	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Виконавський апарат музиканта	1	-	4
Тема 2. Психофізіологія виконавства та її значення у роботі виконавського апарату музиканта	2	1	4
Тема 3. Фізіологічні особливості дихання в процесі гри на оркестрових інструментах.	1	-	4
Тема 4. Типи виконавського дихання та їх практичне застосування	2	1	4
Тема 5. Звукоутворення на язичкових інструментах	1	1	4
Тема 6. Особливості роботи над якістю тембру звуку та інтонування.	1	1	4
Тема 7. Нетрадиційні виконавські прийоми і засоби виразності у грі на оркестрових інструментах.	2	-	4
Тема 8. Методи навчання фахових дисциплін музичного мистецтва спеціалізації інструментально-виконавського мистецтва у вищій школі	1	1	4
Тема 9. Особливості роботи над творами малої і середньої форм.	1	1	4
Тема 10. Артикуляція, вимова та штрихи.	2	1	4
Тема 11. Аплікатура, загальні поняття. Принцип вибору аплікатури в залежності від стилю твору та манери виконання.	1	1	4
Тема 12. Інтонія, визначення поняття. Індивідуальна інтонація та гра в ансамблі. Залежність інтонації від регістру, темпу, вібрації та ін. Типові помилки в інтонуванні.	1	1	4
Тема 13. Вібрато як виконавська навичка і як засіб художньої виразності. Характеристика	1	1	4

вібрато. Види. Розвиток навичок художнього застосування вібрато.			
Тема 14. Самостійна робота студентів музично-мистецьких спеціальностей, її особливості у спеціалізації інструментально-виконавське мистецтво.	2	-	4
Тема 15. Особливості художньої концепції камерно-інструментального виконавства.	1	-	4
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/lkifv</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ECTS</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним курсом</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторно</td> </tr> </tbody> </table>			Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторно
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку																												
90 – 100	A	відмінно	зараховано																												
80 – 89	B	добре																													
70 – 79	C																														
60 – 69	D	задовільно																													
50 – 59	E																														
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																												
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторно																												

Практичні заняття	Під час письмових практичних занять, які передбачають висвітлення трьох питань із вивчених тем, здійснюється поточний контроль, основне завдання якого – перевірка рівня засвоєння лекційного матеріалу та самостійної роботи здобувачів освіти, опрацювання літератури із тематики курсу.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен; форма здачі – усна.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:

Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування

Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)

<http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

<http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади

та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»

Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відвідування занять Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційних курсів.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті

імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Андрієвський І. Стиль Фріца Крейсlera у контексті еволюції сучасного скрипкового мистецтва. К., 2009.
2. Андрієвський І. Струнний квартет: проблема образно- композиційної єдності. К., 2007.
3. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики. *Музичне виконавство: Науковий вісник*. К., 2000. Вип. 14, кн. 6. С. 32-40.
4. Апатський В.М. Теорія і практика виконавства на духових інструментах. К., 2006.
5. Буркацький З. Характерні види кларнетової техніки у творах К.М.Вебера. *Виконавське музикознавство*. К., 2007.
6. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста. Одеса : Друкарський дім, 2010. 166 с.
7. Волощук Ю.І. Методичні підходи Богодара Которовича до вирішення проблем звуковидобування, динаміки та фразування у поліфонічних творах Й. С. Баха для скрипки соло. *Актуальні питання сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери: колективна монографія*. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 50-56.
8. Волощук Ю.І. Спецкурс “Українське скрипкове мистецтво”: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Гостинець, 2002. 83 с.
9. Волощук Ю.І. Фахова підготовка скрипалів у Вищому музичному інституті імені М.Лисенка: національні традиції та європейський мистецький досвід (1903-1939 рр.). *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ: Плай, 2000. Вип. 2. С. 37-45.
10. Гишка І.С. Звукоутворення як важлива складова технічної досконалості трубача (історія, теорія, методика, практика) : [Монографія]. Львів : АСВ, 2010. 183 с.
11. Гладких А.В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах. URL : <http://nk.in.ua/pdf/330r.pdf>
13. Круль П. Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу. Київ, 2000. 324 с.
14. Круль П. Український камерний ансамбль духових інструментів ХХ століття. *Виконавське музикознавство*. К., 2005.
15. Круль П. Історія виконання на духовних та ударних інструментах України : підручник для закладів вищої освіти ІV рівня акредитації. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 203 с. ISBN 789-966-640-537-4
16. Посвалюк В. Щоденні самостійні вправи трубача. К.: ДМЦНЗКМ, 2003. 56 с.

Викладач

доктор мистецтвознавства, професор Круль П. Ф.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Викладач (і)	Пасічняк Лілія Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380997452990
E-mail викладача	lilia.pasichniak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є опанування магістрами педагогічними засобами створення виховних відносин, що виникають у процесі взаємодії музичної освіти, виховання та самоосвіти й самовиховання із розвитком особистості студента; засвоєння змісту, методів і форм організації музично-педагогічного процесу у закладі вищої освіти (як провідного чинника розвитку особистості майбутніх фахівців).

Навчальна дисципліна ґрунтується на теорії та практиці створення наукових основ музично-педагогічної освіти магістрантів, спонукання їх до професійного самовдосконалення – запоруки формування музично-педагогічної культури, професійної творчості, високого рівня педагогічної майстерності. Зміст дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» включає матеріали з історії становлення музично-педагогічної освіти, теоретичних основ навчання у вищій школі та власне методики викладання музичних дисциплін у системі підготовки магістрів – майбутніх викладачів по класу бандури, баяна, акордеона, цимбалів, гітари.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є пізнання її методологічного підґрунтя і наукових підходів у визначенні основних категорій, об'єкта, предмета й завдань, пріоритетних тенденцій її розвитку, зв'язків з іншими курсами, принципами та методами викладання фахових дисциплін у вищій школі як запоруки творчого застосування отриманих відомостей у професійній діяльності.

Основними цілями вивчення дисципліни є теоретичне осмислення історичного досвіду формування системи вищої музичної освіти та ознайомлення з її найпродуктивнішими сучасними методиками; в умінні тлумачити дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу й ті, що розкривають резерви музичної педагогіки на індивідуальних заняттях із навчання гри на музичному інструменті (бандура, цимбали, гітара, баян, акордеон), з диригування оркестром

народних інструментів.

Основні методи навчання:

словесний, навчально-пізнавальний, пояснення, пояснювально-ілюстративний, моделювання художньо-творчої ситуації, робота з літературою.

4. Програмні компетентності та результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	025 Музичне мистецтво	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб
Тема 1. Структура і зміст курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі»	2	-	6
Тема 2. Методика підготовки і читання лекції.	2	2	6
Тема 3. Семінарське заняття, методика його підготовки і проведення.	2	2	6
Тема 4. Методичні основи підготовки і проведення індивідуальних занять.	2	2	6
Тема 5. Педагогічно-асистентська практика як засіб удосконалення професійної підготовки магістрів.	2	1	6
Тема 6. Викладач закладу вищої освіти.	2	-	6
Тема 7. Робота викладача ЗВО над репертуаром з фаху.	2	1	6
Тема 8. Інтерпретація музичного твору з фаху.	2	1	6
Тема 9. Виховання музиканта- виконавця у ЗВО.	2	-	6
Тема 10. Методика визначення оцінки виконавського рівня студента ЗВО.	2	1	6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd та Порядку організації та проведення
---	---

оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://surl.li/lkify>
 Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Вимоги до письмових робіт	Письмова домашня робота для денної та заочної форм навчання (конспект – 10 балів за один); терміни написання (для денної – до початку практичних занять, для заочної – за 10 днів до початку сесії). Оформлення робіт: конспекти від руки.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться в усній та письмовій формі.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd До екзамену допускаються здобувачі, які виконали всі практичні завдання, зокрема ті, що виносяться на самостійну роботу (підготовка до практичних занять: конспекти, усні відповіді).
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен, форма здачі – тестування (теоретична і практична частини).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: конспекти.

Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:

Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<http://surl.li/dzugk> метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування

Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція)

<http://surl.li/dhrfg>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція)

<http://surl.li/dhres>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади

та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»

Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відвідування занять: пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційного курсу.

Неформальна освіта: регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Автомонов П.П. Дидактика вищої школи: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2008. 36 с.
2. Бех І.Д. Виховання особистості: сходження до духовності. Київ : Либідь, 2002. 72 с.
3. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для майбутніх аспірантів вищих навч. закл.. Дрогобич: Коло, 2003. 180 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для майбутніх аспірантів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
5. Гончаренко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. К.: Освіта України, 2010. 180 с.
6. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення.

Рівне : Волинські обереги, 2012. 192 с.

7. Збігли І., Пасічняк Л. Цикл п'єс «Альбом для дітей та юнацтва» В.Власова: методичний аспект. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття*: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 22-23 квітня 2020 р. Мукачєво : МДУ, 2020. 247 с. С. 95–98.

8. Івасюк Д.О., Пасічняк Л.М. Сценічне виконання як завершальний етап роботи баяніста, акордеоніста над твором. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття*: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 14-15 квітня 2021 р. Мукачєво : МДУ, 2021. 192 с. С. 78-81.

9. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу : матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури / під ред. проф. В. М. Шейка, проф. М. В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. 236 с.

10. Коробов Є.Т. Професійна педагогіка. Сутність процесу розуміння навчальної інформації. Ч. I, II: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2007. 52 с.

11. Лобач О.О. Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищих закладах освіти та спеціальних навчальних закладах: програма курсу до навчального плану підготовки магістрів із спеціальності 8.010103 – «Педагогіка і методика середньої освіти. Музика». Полтава, 2007. 23 с.

12. Мурафа В.Д., Пасічняк Л.М. Форми, види, прийоми та способи самостійної роботи з предмета «фах» (баян, акордеон) у вищій школі. *Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття*: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 14-15 квітня 2021 р. Мукачєво : МДУ, 2021. 192 с. С. 103-105.

13. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 151 с.

14. Олексюк О. М., Бондаренко Л. А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Київ : Київський у-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с.

15. Пасічняк Л.М. Науково-методологічні засади української академічної школи народно-інструментального мистецтва. *X-а Міжнародна науково-практична конференція “Народно-інструментальне мистецтво на зламі XX–XXI століть”* (ДДПУ ім. І.Франка, 2 грудня 2016 р., м.Дрогобич): Збірник матеріалів та тез / Редактори-упорядники А.Душний, Б.Пиц. Дрогобич : Посвіт, 2016. С. 65-67.

16. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

17. Щербіна І. В. Методика розробки програми дисциплін мистецької спеціалізації при рейтинговому оцінюванні успішності студентів : доповідь. *Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу*: Матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури: Під ред. проф. В.М. Шейка, проф. М.В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. С. 161-162.

Викладач

кандидат мистецтвознавства, доцент Пасічняк Л. М.